Hukuk Bölümü 2006/40 E., 2007/57 K.

"İçtihat Metni"

O L A Y: Adana Bölge Trafik Denetleme Şube Müdürlüğü'nün 13.04.2005 günlü, 992636 sıra no'lu trafik ceza tutanağı ile, araca istihap haddinden fazla yükleme yaptığından bahisle 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun 65/5. maddesi uyarınca para cezası verilmesi üzerine davacı vekili söz konusu para cezasına karşı 5.5.2005 tarihinde adli yargı yerinde itirazda bulunmuştur.

ADANA 2. SULH CEZA MAHKEMESİ; 9.5.2005 gün ve 2005/ 38 Müt. sayı ile, muteriz vekilinin dilekçesi ile, müvekkili şirkete 2918 sayılı Kanun'un 65/5. maddesi uyarınca 1.904.40 YTL para cezası verildiğini, aracın şirket üzerine olmadığını, tutanağın şirketin haberi olmadan gıyapta tutulduğunu, bu nedenle cezanın iptalini talep ettiği, 13.04.2005 tarihli ceza tutanağı incelendiğinde, gereğinden fazla yük tutmaktan dolayı 01 PY 948 plakalı araca ceza yazıldığının, tartma işlemi yapıldığının, tartma işlemi yapılması nedeniyle işlemin şoförün yüzüne karşı yapıldığının anlaşıldığı, Uyuşmazlık Mahkemesi'nin 6.12.1999 tarih ve 1999/44-45 sayılı kararında, görevlilerce yapılan işlemler ilgilinin huzuru ile yapıldığı takdirde itiraz makamının idare mahkemesi, gıyapta yapılan işlemlerde görevli mahkemenin sulh ceza mahkemeleri olduğunun belirtildiği, ceza kurum adına kesilmiş ise de, işlemin sürücü yüzüne karşı yapılmış olduğu gerekçesiyle görevsizlik kararı vermiş; bu karar, kesinleşmiştir.

Davacı vekili, bu kez, para cezası verilmesine ilişkin söz konusu işlemin iptali istemiyle 23.6.2005 tarihinde idari yargı yerinde dava açmıştır.

ADANA 2. İDARE MAHKEMESİ; 11.11.2005 gün ve E:2005/1220, K:2005/1730 sayı ile, davanın, davacı şirketin yük nakli yaptığı araca istihap haddinden fazla yükleme yaptığından bahisle 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun 65/5. maddesi uyarınca 1.904,40 YTL para cezası verilmesine ilişkin Adana Bölge Trafik Denetleme Şube Müdürlüğü'nün 13.04.2005 günlü, DT seri no'lu, 992636 sıra no'lu trafik ceza tutanağının iptali istemiyle açıldığı, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 14/3-a ve 15/1-a maddelerinden ve 2918 sayılı Karayolları Trafik Yasası'nın 4262 sayılı Yasa'yla değişik 65. maddesinin 5. fıkrasından söz ederek, Türk hukuk sisteminde son yıllarda görülen yeniden yapılanmanın bir sonucu olarak 765 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun yürürlükten kaldırılarak yerine 5237 sayılı Yasa'nın 01.06.2005 tarihinden itibaren yürürlüğe konulduğu ve bu kapsamda da Ceza Kanunu'nda yer alan suçlar konusunda esaslı değişikliklere gidilerek önceki Yasada yer alan suç tiplerinden cürümlerin anılan Yasa kapsamında düzenlendiği, kabahatlere yer verilmediği, kabahatlerin ise, 31.03.2005 gün ve 25772 mükerrer sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak 01.06.2005 tarihinde yürürlüğe giren 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nda düzenlendiğinin görüldüğü, 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 1, 2, 3, 16, 27, geçici 2 ve geçici 3. maddelerinden söz ederek, yukarıda yer verilen Kabahatler Kanunu hükümleri incelendiğinde, ceza hukukunun genel prensipleriyle yakın ilişki içinde bulunan ve bu ilişki nedeniyle Kabahatler Kanunu kapsamında değerlendirilen bütün kanunlardaki idari para cezaları için artık Kabahatler Kanunu hükümlerinin uygulanması gerektiği sonucuna ulaşıldığı, keza Kanunun geçici 2 ve geçici 3. maddeleri ile getirilen düzenleme ile de, Kanunun yürürlük tarihi olan 01.06.2005 tarihinden sonra açılacak tüm idari para cezalarına ilişkin davalarda Kabahatler Kanunu'nun uygulanacağının açıkça hüküm altına alındığı, diğer yandan, Kabahatler Kanunu'nun tasarıdaki gerekçesinden ve TBMM Adalet Komisyonu Raporundan söz ederek, Yasanın geçici 2. ve 3. maddelerinin tasarıya eklendiğinin görülmesi karşısında, Yasa koyucunun asıl amacının idari yaptırım kararlarına karşı ceza mahkemesine başvurulabilmesine olanak tanıma olduğu kanaatine ulaşıldığı, bu durumda, 2918 sayılı Yasa uyarınca verilen idari para cezalarına idare mahkemesince bakılmakta iken, davanın açıldığı 23.6.2005 tarihi itibariyle Kabahatler Kanunu kapsamında olan uyuşmazlık konusu idari para cezasına karşı açılan davanın görüm ve çözümü, yukarıda yer verilen hükümler uyarınca adli yargı yeri olan sulh ceza mahkemesinin görev alanına girdiğinden, işin esasının Mahkemelerince incelenme olanağı bulunmadığı gerekçesiyle görevsizlik kararı vermiş; bu karar, karara itiraz edilmeyerek kesinleşmiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE :

Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü'nün, Ahmet AKYALÇIN'ın Başkanlığında, Üyeler: Dr.Atalay ÖZDEMİR, M.Lütfü ÜÇKARDEŞLER, Serap AKSOYLU, Z.Nurhan YÜCEL, Abdullah ARSLAN ve Celal IŞIKLAR'ın katılımlarıyla yapılan 07.05.2007 günlü toplantısında;

I-İLK İNCELEME : Dosya üzerinde 2247 sayılı Yasa'nın 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre;

Uyuşmazlık Mahkemesi Genel Kurulu'nun 11.7.1988 günlü, E:1988/1, K:1988/1 sayılı İlke Kararında, "2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanunun bütünüyle incelenip değerlendirilmesinden, bu Kanunun uygulanması yönünden 2 nci maddesinin ikinci fıkrasında yer alan, 'ceza uyuşmazlıkları' ibaresinden, savcının ya da şahsi davacının talebi ile başlayan yargılaması sonunda sanığın mahkumiyetine ya da beraatine hükmedilebilecek davalarda, askeri ve adli ceza mahkemeleri arasında çıkan görev ve hüküm uyuşmazlıklarının anlaşılması, bunun dışında kalan tüm görev uyuşmazlıklarının 'hukuk uyuşmazlığı' sayılması gerektiği sonucuna varılmaktadır. Uygulanması idari organlara bırakılan cezalar, adli nitelikte olmadığından, bunlar hakkında yapılan itirazlar ya da açılan davalar 'ceza davası' olarak nitelendirilemezler. İdari niteliklerinden dolayı bu davalara ilişkin görev ve hüküm uyuşmazlıklarının Uyuşmazlık Mahkemesinin Hukuk Bölümünde incelenip çözümlenmesi gerektiği..." açıkça belirtilmiştir. Bu durum gözetildiğinde, olay bölümünde yazılı başvuru konusu görev uyuşmazlığının Hukuk Bölümünde incelenmesi gerektiği kuşkusuzdur.

Adli ve idari yargı yerleri arasında anılan Yasanın 14. maddesinde öngörülen biçimde olumsuz görev uyuşmazlığı doğduğu, idari yargı dosyasının 15. maddede belirtilen yönteme uygun olarak davacı vekilinin istemi üzerine son görevsizlik kararını veren Mahkemece Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderildiği ve usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından, görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oybirliği ile karar verildi.

II-ESASIN İNCELENMESİ : Raportör-Hakim Nurdane TOPUZ'un davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Ayla SONGÖR ile Danıştay Savcısı Gülen AYDINOĞLU'nun, davada adli yargının görevli olduğu yolundaki yazılı ve sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

Dava, 2918 sayılı Yasa'nın 65. maddesine aykırılık nedeniyle, trafik zabıtasınca düzenlenen para cezasına ilişkin ceza tutanağının iptali istemiyle açılmıştır.

13.10.1983 tarih ve 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun "Amaç" başlıklı 1. maddesinde, "Bu kanunun amacı, karayollarında, can ve mal güvenliği yönünden trafik düzenini sağlamak ve trafik güvenliğini ilgilendiren tüm konularda alınacak önlemleri belirlemektir" denilmiş; 65. maddesinde, araçların yüklenmesi ile ilgili kurallar ile bu kurallara uymamanın müeyyidesi düzenlenmiştir.

Uyuşmazlık Mahkemesi, 2918 sayılı Yasa'nın 116. maddesi kapsamında araç tescil plakasına göre düzenlenenler dışında trafik

zabıtasınca uygulanan idari para cezalarına karşı açılan davaları; bu uygulamanın idari ceza kapsamında bulunması; Yasada idari cezalarla ilgili davalarda (116. maddedeki itiraz yolu hariç) görevli yargı yerini açıkça belli eden bir hükme yer verilmemesi; bu Yasada gösterilen adli cezalara hükmetmekle görevli mahkemeye işaret eden 112. maddeye de herhangi bir atıfta bulunulmamış olması karşısında ve göreve ilişkin genel ilkelere göre idari yargının görev alanında görmüştür.

1.6.2005 tarihinde 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun yürürlüğe girmesi üzerine Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü'nce, sözü edilen Kanunun diğer kanunlarda düzenlenen idari yaptırımlar ile bunlara karşı yapılacak itirazlara ilişkin görev hükümleri üzerindeki etkisinin incelenmesi sonucunda: diğer kanunlarda düzenlenen idari yaptırımın, dayanağı olan yasanın amacı dikkate alınarak; Kabahatler Kanunu'nun 1., 2., 16. ve 19. maddelerinde belirtilen koşulları taşıması, 27. maddenin (1) numaralı bendinde belirtilen idari yaptırımlardan olması halinde, idari para cezaları ve mülkiyetin kamuya geçirilmesine ilişkin olanlarına karşı 1.6.2005 tarihinden sonra yapılacak itirazlarda sulh ceza mahkemelerinin genel görevli kılındığına ve bu nedenle doğan görev uyuşmazlıklarında adli yargı yerinin görevli bulunduğuna karar verilmiştir.

Daha sonra, 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun "Genel kanun niteliği" başlıklı 3. maddesi, Anayasa Mahkemesi'nin 1.3.2006 gün ve E:2005/108, K:2006/35 sayılı kararıyla iptal edilmiş ve gerekçeli kararı 22.7.2006 gün ve 26236 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmış ve iptal hükmünün, kararın Resmi Gazetede yayımlanmasından başlayarak altı ay sonra yürürlüğe girmesine karar verilmiş; yasama organı tarafından iptal hükmü doğrultusunda yasal düzenleme yapılmaması sürecinde, anılan madde hükmünün yürürlükte bulunduğu düşüncesiyle, aynı doğrultuda karar verilmeye devam edilmiş; yasama organı tarafından, Anayasa Mahkemesi'nce verilen altı aylık süre içinde iptal hükmü doğrultusunda yasal düzenleme yapılması halinde ise, işaret edilen yargı yerinin yeni düzenlemenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren görevli olacağı belirtilmiştir.

Son olarak, 30.3.2005 tarihli ve 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 3. maddesini değiştiren 6.12.2006 günlü, 5560 sayılı Yasa'nın 31. maddesinde " (1) Bu Kanunun;

a) İdarî yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümleri, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde,

b) Diğer genel hükümleri, idarî para cezası veya mülkiyetin kamuya geçirilmesi yaptırımını gerektiren bütün fiiller hakkında,

uygulanır." denilmiştir.

19.12.2006 tarihinde yürürlüğe giren bu düzenlemeye göre, Kabahatler Kanunu'nun; idarî yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerinin, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacağı; diğer kanunlarda görevli mahkemenin gösterilmesi durumunda ise uygulanmayacağı anlaşılmaktadır.

Görev kuralları kamu düzenine ilişkin olduğundan, görev konusunda taraflar için bir müktesep hak doğmayacağı; bu nedenle, yeni bir yasayla kabul edilen görev kurallarının, geçmişe de etkili olacağı, bilinen bir genel hukuk ilkesidir.

Davanın açıldığı andaki kurallara göre görevli olan mahkeme, yeni bir yasa ile görevsiz hale gelmiş ise, (davanın açıldığı anda görevli olan ve fakat yeni yasaya göre görevsiz hale gelen) mahkemenin görevsizlik kararı vermesi gerekeceği; ancak, yeni yasadaki görev kuralının, değişikliğin yürürlüğe girmesinden sonra açılacak davalarda uygulanacağına dair intikal hükümlerinin varlığı halinde, mahkemece görevsizlik kararı verilemeyeceği açıktır.

Diğer taraftan, dava görevsiz mahkemede açılmış, bu sırada yapılan bir kanun değişikliği ile görevsiz mahkeme o dava için görevli hale gelmiş ise, mahkeme, artık görevsizlik kararı veremeyip (yeni kanuna göre görevli hale geldiği için) davaya bakmaya devam etmesi gerekir.

İncelenen uyuşmazlıkta, öngörülen trafik para cezasının 5326 sayılı Kanun'un 16. maddesinde belirtilen idari yaptırım türlerinden biri olduğu, 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nda da bu para cezasına itiraz konusunda görevli mahkemenin gösterilmediği anlaşılmıştır. Bu durumda, Kabahatler Kanunu'nun 5560 sayılı Kanun'la değişik 3. maddesinde belirtildiği üzere, idarî yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerinin, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacağı nedeniyle, görevli mahkemenin belirlenmesinde 5326 sayılı Kanun hükümleri dikkate alınacağından ve ayrıca Kanunun Geçici 2. maddesine göre, bu Kanun'un yürürlüğe girdiği 1.6.2005 tarihi itibariyle idare mahkemesinde açılmış bir dava olmadığından, idari para cezasına karşı açılan davanın görüm ve çözümünde, anılan Kanunun 27. maddesinin (1) numaralı bendi uyarınca adli yargı yerinin görevli olduğu sonucuna varılmıştır.

Açıklanan nedenlerle, Sulh Ceza Mahkemesince verilen görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

SONUÇ : Davanın çözümünde ADLİ YARGININ görevli olduğuna, bu nedenle Adana 2. Sulh Ceza Mahkemesi'nce verilen 9.5.2005 gün ve 2005/38 Müt. sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA, 07.05.2007 gününde görev uyuşmazlığının ESASI YÖNÜNDEN OYBİRLİĞİ; 5326 sayılı Yasa'nın Geçici 2.maddesinin UYGULAMASI YÖNÜNDEN Üyelerden Serap AKSOYLU ve Z.Nurhan YÜCEL'in KARŞIOYLARI ve OYÇOKLUĞU İLE, KESİN OLARAK karar verildi.

KARŞI OY

Trafik para cezası, 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun kapsamına giren idari yaptırımlar kapsamında yer almaktadır.

Ancak, uyuşmazlığa konu edilen cezaya yönelik davayı çözümlemekle görevli yargı yerinin belirlenmesinde Kabahatler Kanunu'nun Geçici 2. maddesiyle 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 9. maddesi bir arada incelenmelidir.

5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun Geçici 2. maddesinde "Bu Kanun hükümleri, yürürlüğe girdiği tarih itibariyle idare mahkemelerinde dava açılarak iptali istenen idari yaptırım kararları hakkında uygulanmaz." denilmiş; 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 9. maddesinin değişik (1) numaralı bendinde, çözümlenmesi Danıştay'ın, idare ve vergi mahkemelerinin görevlerine girdiği halde, adli ve askeri yargı yerlerine açılmış bulunan davaların görev noktasından reddi halinde, bu hususstaki kararların kesinleşmesini izleyen günden itibaren otuz gün içinde görevli mahkemede dava açılabileceği ve görevsiz yargı merciine başvurma tarihinin, Danıştay'a, idare ve vergi mahkemelerine başvurma tarihi olarak kabul edileceği hükme bağlanmıştır.

Bu dosyada, uyuşmazlık konusu idari para cezasının iptali isteğiyle idare mahkemesinde 23.6.2005 tarihinde dava açılmış ise de, daha önce, trafik para cezasına karşı 5.5.2005 gününde sulh ceza mahkemesinde itirazda bulunulmuş olduğundan, açılan bu ilk dava tarihi itibariyle 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun yürürlüğe girmediği ve idari yargının görevli olduğu dikkate alındığında, idare mahkemesinde 5.5.2005 tarihinde dava açılmış olduğunun kabulü gerekir.

Buna göre, trafik para cezasına karşı açılan davanın, ilk dava tarihi itibariyle 5326 sayılı Kanun'un Geçici 2. maddesi kapsamına girmesi nedeniyle, idari yargı yerinde çözümlenmesinin gerekeceği oyuyla karara katılmıyoruz.